

**SIRKKULANPUISTON NOPEAN
TOIMINNAN JOUKOT**

Toteutetun käytännön nimi

Sirkkulanpuiston nopean toiminnan joukot -hanke

Kokonaisuus, johon toteutettu käytäntö liittyy

Turvallisuuden tunteen lisääminen
Rikoksien estäminen ja vähentäminen
Hyvien väestösuhteiden edistäminen
Alkoholista johtuvien turvallisuushaittojen ennaltaehkäisy

Mistä käytäntö sai alkunsa, kauan se on ollut käytössä ja miksi sille oli tarvetta?

Hanke on STEA-rahoitteinen ja Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n hallinnoima. Se käynnistyi 2017.

Kuopion kaupungin alueella ei ollut vapaaehtoistoiminnan muotoa, jonka kautta voitaisiin auttaa matalan kynnyksen periaattein ja nopeasti huono- osaisuudesta kärsiviä henkilöitä. Sirkkulanpuistoa pyydettiin yhteistyökumppaneiden toimesta kehittämään päihteidenkäyttäjien parissa tehtävää ohjaus- ja huolenpityötä, jotta järjestyshäiriöt ja sosiaaliset ongelmat vähenisivät. Ajatuksena oli, että yhdistys voisi tuoda hankkeen avulla kokonaan uusia "ihmistyön" resursseja, joita ei ammattityön avulla ole mahdollista toteuttaa.

Hankkeen toiminnan käynnistyttyä keväällä 2017 aloitettiin tarkemman tarvekartoituksen tekeminen yhteistyökumppaneiden keskuudessa. Haastateltavaksi pyydettiin kattavasti eri yhteistyökumppaneiden edustajia. Kevään ja kesän aikana hankkeen työntekijät haastattelivat Kuopion Klubitalon vastaavaa ohjaajaa, OSSI -osallistavan sosiaalisen tuen kehittämishankkeen työntekijöitä, Setlementti Puijolan Mahkun työntekijöitä sekä Avainasumisneuvoja, Kuopion Mielenterveydentuki ry:n toiminnanohjaajaa, Vamos Kuopion työntekijöitä, Kuopion Ruoka-apu ry:n työntekijöitä, Kuopion Päihdepalvelusäätiön työntekijöitä, Tukipilari kansalaistoiminnan keskuksen työntekijöitä, Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat -hankkeen Kuopion hankekoordinaattoria ja kokemusasiiantuntijaa, Kuopion kaupunki lähiötyöntekijää sekä etsivä nuorisotyön työntekijöitä.

Yhteistyökumppaneiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella todettiin, että hankkeen toiminnalle on suuri tilaus ja kiinnostusta monenlaiseen yhteistyöhön löytyy. Valtaosa haastatelluista mainitsi, että työ- ja opiskeluelämän ulkopuolella syystä tai toisesta olevat nuoret aikuiset ja työikäiset ovat tärkeä kohderyhmä. Mikäli työelämään suuntaavat palvelut eivät ole ajankohtaisia, ei heille ole helposti löydettävissä mielekästä tekemistä päivään. Esimerkiksi mt-, nepsy- ja päihdeongelmista kärsivät henkilöt eivät useinkaan pysty hyödyntämään asukastupaverkostoa, mutta tarvitsisivat paikan sosiaalisten kontaktien syntymiselle ja tukea arkeensa mm. mielekästä tekemistä päivään ja apua asioiden hoitoon. Tuotiin esille, että suuri tarve olisi saattaja-toiminnalle (ryhmiin, virastoon, palveluihin, vapaa-ajan toimintoihin yms).

Lisäksi yhteistyökumppanit näkivät erittäin tärkeänä sen, että hankkeen toimintaan osallistuminen ei edellytä päihteettömyyttä. Henkilöille, jotka eivät pysty sitoutumaan päihteettömyyteen tai ovat esim. korvaushoidon asiakkaita, ei Kuopiossa ollut juurikaan toimintaa tarjolla.

Toiminnan kohderyhmät: asunnottomat ja asunnottomuusuhan alaiset, mielenterveysongelmista kärsivät, päihdeongelmista kärsivät, pitkäaikaistyöttömät, pitkäaikaisesta köyhyydestä kärsivät, työ- ja opiskeluelämän ulkopuolella olevat uoret aikuiset sekä yksinäisyydestä kärsivät ikäihmiset.

Ketkä osallistuivat käytännön kehittämiseen ja toimeenpanoon?

Hankkeen kaksi palkattua työntekijää ideoivat ja kehittivät sapluunan toimintaan ja varsinainen toiminta alkoi syyskuussa 2017.

Miten käytäntö toteutettiin?

Hankkeelle vuokrattiin toimitila Kuopion ydinkeskustasta. Sen avautumisesta tiedotettiin lehti-ilmoituksin, hankkeen fb-sivun kautta sekä yhteistyökumppaneitten kautta.

Kohderyhmät tavoitettiin kuitenkin tehokkaimmin jalkautumalla sinne, missä he ovat: torilla, P-kopeissa, puistoissa. Lähestymällä heitä face to face ja kertomalla, että he ovat tervetulleita lämminhenkiseen paikkaan, jossa heidät kohdataan ihmisinä.

Päivä päivältä kävijöitä alkoi tulla enemmän ja enemmän, ja tällä hetkellä (lokakuu 2019) kävijöitä on päivittäin keskimäärin 35.

Vapaaehtoisia on ollut mukana noin 30. Vapaaehtoistoimintaa voi tehdä pop up -tyyppisesti tai vahvemmin sitoutumalla. Pop up-vapaaehtoisina on ollut esim. joogaohjaaja ja tanssinopettaja, jotka ovat muutaman kerran pitäneet ohjatun tunnin toimitilassamme, sekä Minun tarinani -oman selvitymistarinansa kertojat. Aktiivisia, viikottain mukana olevia vapaaehtoisia on tälläkin hetkellä yli 10, ja he ovat apuna sekä Keltsu-arjen pyörittämisessä ja kävijöitten kohtaamisessa kuin aktiviteettien ohjaamisessa: muutama ohjaa monenlaisia kädentaitoja, pari puuhailee luontoretkiä, pari vie erilaisten kulttuurielämysten pariin, pari ohjaa mindfulness-hetkiä, yksi korjausompelee kävijöitten vaatteita ja ohjaa erilaisia ompelupuhteita jne. Kaikki ovat kuitenkin myös sen äärellä, jota kävijät kipeimmin kaipaavat: lämmintä, inhimillistä kohtaamista ja kuulluksi ja nähdyksi tulemistä.

Alusta asti kävijöitä on osallistettu ideoimaan toimintoja ja yhdessä hankkeen työntekijöitten ja vapaaehtoisten kanssa pohtimaan, millaiset asiat toisivat omaan elämään iloa ja valoa ja voimaantumista. Erilaisia aktiviteetteja on ollut runsaasti, ja niitä ohjaavat hankkeen vapaaehtoiset. Aktiviteetit liittyvät kädentaitoihin (askartelut, kankaanpainanta, puutyöt jne.), liikuntaan (keilaus, mindfulness, tanssi jne.), kulttuuriin (museot, teatteri jne.) ja luontoon (päiväretket laavuille ja nuotiopaikoille).

Hankkeen toimitilassa Keltsussa on avoin aukiolo kolmena päivänä viikossa klo 10-12. Keltsussa on mahdollisuus juoda kahvia, lukea päivän lehti, jutustella, tulla kohdatuksi lämpimästi. Vaatimuksena on olla ns. ryhmäkunnossa eikä tilassa eikä sen liepeillä saa käyttää päihteitä. Avoimen aukiolon jälkeen alkaa yleensä jokin vapaaehtoisen ohjaama ryhmä/toiminto.

Vapaaehtoisia on saatu mukaan erilaisten infojen kautta. Osa infoista on kaupungin eri järjestöjen yhdessä toteuttamisa ja osa hankkeen omia infotilaisuuksia. Hankkeestamme on ollut myös pari lehtijuttua, joitten kautta osa vapaaehtoisista on kuullut toiminnasta. Myös vapaaehtoisten kohdalla puskaradiolla on ollut suuri merkitys. Viesti paikan hyvästä hengestä, matalasta kynnyksestä sekä lämpimästä ja yhteisöllisestä ilmapiiristä on kiirinyt.

Kuinka paljon ja millaisia kustannuksia aiheutui käytännön toteuttamisesta?

120 000 /vuosi on se summa, jonka verran olemme STEA-avustusta saaneet. Suurimpia menoeriä ovat kahden työntekijän palkat ja toimitilan vuokra. Muita kustannuksia ovat mm. toimintakulut toiminnan pyörittämiseen ja aktiviteettien toteuttamiseen, mainos- ja markkinointikulut, vakuutukset, puhelinkulut sekä hallintokulut.

Voiko käytännöllä sanoa olleen konkreettisia tuloksia ja vaikutuksia?

Olemme tehneet kaksi kertaa vuodessa kyselyn sekä kävijöille, vapaaehtoisille että yhteistyökumppaneille. Palaute on ollut kiittäväää. Keltsussa käyminen on tuonut kävijöille arkeen rytmiä, tarjonnut vaihtoehtoista tekemistä päihteitten käytölle, lisännyt sosiaalisia kontakteja ja osallisuuden tunnetta.

Hankkeen työntekijät ja vapaaehtoiset tarjoavat myös apua asioiden hoitoon ja lähtevät asiointiavuksi virastoihin. Tämän myötä olemme saaneet joittenkin asioita konkreettisesti eteenpäin ja avun piiriin. Esimerkkinä nuori asunnoton nainen, joka tullessaan Keltsuun ei ollut sosiaalipalvelujärjestelmän piirissä. Saatoimme hänet sinne, ja tällä hetkellä hän on saanut asunnon ja on kuntoutuksessa.

Olisiko jotain voitu tehdä paremmin tai eri lailla? Mikä oli erityisen haasteellista?

Haasteellista on ollut aika ajoin muistuttaa säännöistä: ei päihteitä ja ryhmäkunto. Yllättävän harvoin kuitenkaan on ollut näitä tilanteita, ja napakalla puuttumisella olemme saaneet yhteiset säännöt palautettua mieliin.

Mahdollisen jatkotyön kuvaus

Toivomme toiminnalle jatkoa, koska sille on selkeästi suuri tarve. Etenkin asiointi- ja saattoavun tarjoaminen on tärkeässä roolissa. STEA-rahoituksen jälkeen toivomme saavamme rahoituksen muualta jotta toiminta voisi jatkua.

Miten käytäntö paransi kaupungin, kunnan tai alueen turvallisuutta?

Monet päihdeongelmista kärsivät ovat saaneet arkeensa päihteetöntä tekemistä ja rakennetta arkeen sekä kokemuksia positiivisesta ja arvostavasta vuorovaikutuksesta.

Opit/kokemukset, joista muut toimijat voivat hyötyä

Kaiken ytimessä oleva arvostava, yhdenvertaisuuteen ja inhimillisyyteen uskova lämmin kohtaaminen, jonka päälle kaikki muu rakentuu.

Keneltä tai mistä saa lisätietoa hankkeesta?

Etunimi: Mari

Sukunimi: Ahtiainen

Yritys /Organisaatio: Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry

Sähköposti: mari.ahtiainen@ry.sirkkulanpuisto.com

Puhelin: 044 714 8013

Verkkosivu: www.sirkkulanpuistonnopeantoiminnanjoukot.blogspot.fi

Some: [https://www.facebook.com/sirkkulanpuiston NTJ](https://www.facebook.com/sirkkulanpuiston-NTJ)